

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistallenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Laajala, T., Lehtelä, P-L., Mäki-Hakola, H. & Jussila, A. (2021) Urasuunnitteluorientaation kehittäminen tukee oppijaa kokonaisvaltaisesti. ePooki : Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut, 2021:9.

URL: <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe202101283084>

ePOOKI

OULUN AMMATTIKORKEAKOULUN TUTKIMUS- JA KEHITYSTYÖN JULKAISUT ISSN 1798-2022

ePooki 9/2021

Urasuunnitteluorientaation kehittäminen tukee oppijaa kokonaisvaltaisesti

[Laajala Tiina](#), [Lehtelä Pirjo-Liisa](#), [Mäki-Hakola Hanne](#), [Jussila Ari](#)

17.2.2021 ::

Urasuunnittelutaitojen- ja valmiuksien kehittämisen avulla opintojen aikana on merkitystä opiskelijan elinikäisen oppimisen taitojen karttumiselle. Nämä valmiudet ja taidot varustavat yksilön suuntaamaan urapolkuaan ja elämäänsä. Urasuunnittelutaidoilla sekä niihin läheisesti liittyvillä työllistymistaidoilla on tämän lisäksi keskeinen merkitys opiskelijan hyvinvoinnin kannalta. Tarkastelemme tässä artikkelissa urasuunnitteluorientaation käsitettä jäsentämään tätä kokonaisuutta. Tarkastelemme myös urasuunnitteluorientaation kehittämistä opintojen aikana. Tuomme lisäksi esiin opiskelijoiden hyvinvoinnin ja opintojen etenemisen haasteiden tunnistamiseen kehitetyn CREAR-palvelutarpeen arvioinnin mittarin, jossa urasuunnittelu- ja työllistymistaidot on kytketty kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin.

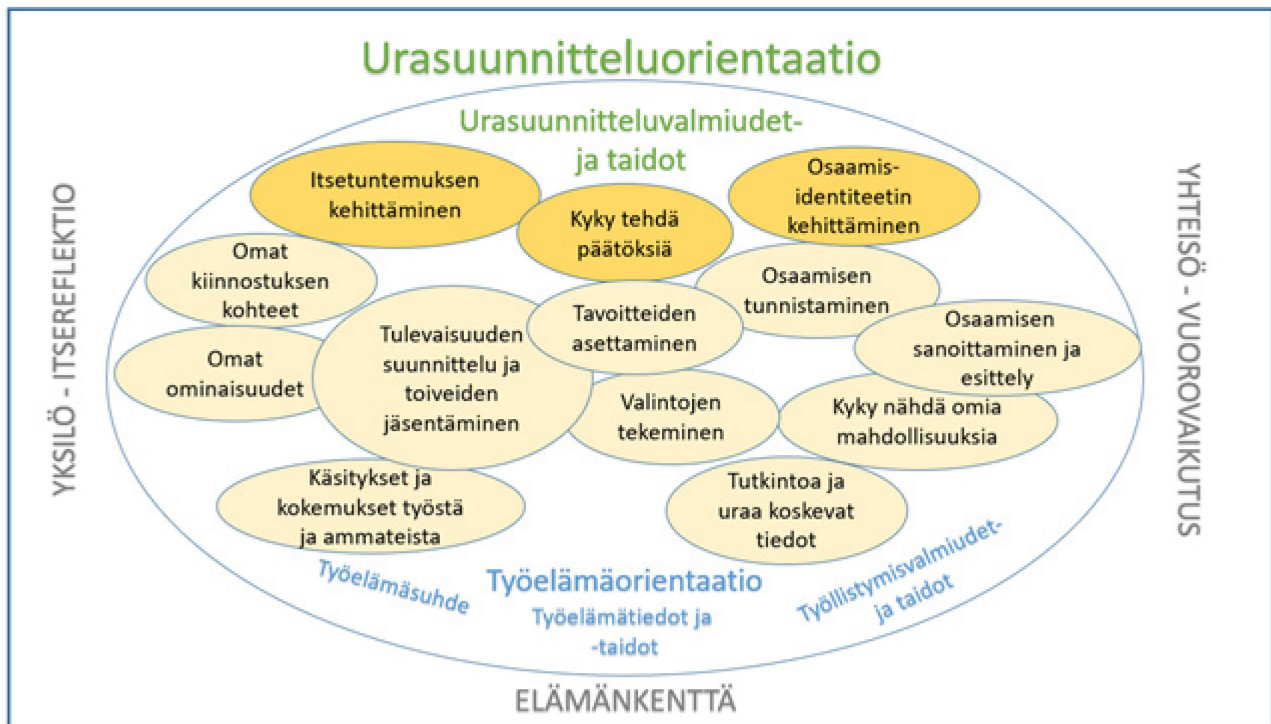
Urasuunnitteluorientaatio – kokoava näkökulma urasuunnittelu- ja työllistymistaitoihin

Urasuunnittelu- ja työllistymistaitojen kehittäminen on alettu nähdä viime vuosina ammatillisen koulutuksen tärkeäksi tehtäväksi sekä toisen että korkea-asteen koulutuksessa [\[1\]](#). Usein pohditaan, onko peruskoulunsa juuri päättänyt ja ammatillista koulutusta aloitteleva nuori ikänsä ja kehitysasteensa puolesta kypsä suunnittelemaan omaan koulutuspolkuaan. Pystyykö hän ottamaan kantaa henkilökohtaiseen kehityssuunnitelmaan kirjattaviin tutkinnon jälkeisiin jatkosuunnitelmiin? Oman uran suunnittelu on haasteellista ammattikorkeakoulunkin aloittavalle opiskelijalle (esim. [\[2\]](#)). Aluksi tarkastelemme lähemmin, mitä urasuunnittelu- ja työllistymistaidot tarkoittavat.

Toisen asteen ammatillisen koulutuksen tutkinnon perusteissa käytetään käsitettä urasuunnitteluvalmiudet. Käsitteen valinta palvelee hyvin ajatusta, että toisen asteen koulutuksessa opiskelijat saavuttavat valmiuksia, jotka kehittyvät taidoksi opintopolun edetessä. Urasuunnittelutaidot-käsite puolestaan viittaa jo kehittyneempiin tietoihin ja taitoihin, joten urasuunnittelutaidoista puhuminen esimerkiksi ammattikorkeakoulussa ja aikuisten koulutuksessa on siellä mielestämme relevanttia ja asianmukaista.

Urasuunnitteluvalmiudet ja -taidot nähdään monitahoisina metakognitiivisina koko elämänaikaisesti rakentuvina kompetensseina, jotka kehittyvät yksilön ja yhteisön vuorovaikutuksessa. Urasuunnitteluvalmiudet ja -taidot, joista englannin kielessä käytetään käsitettä career management skills ovat Sultan [\[3\]](#) mukaan tiedollisia, taidollisia ja asenteellisia valmiuksia käsittävä kompetenssialue. Tämä kompetenssialue auttaa yksilöä jäsentämään omaa itseä koskevia käsityksiä sekä hankkimaan koulutus- ja uravalinnoissa tarvittavaa tietoa. Urasuunnitteluvalmiudet ja -taidot linkittyvät elinikäisen oppimisen avainkompetenssien viitekehityksessä oppimaan oppimisen taitoihin. Niillä on myös vahva yhteys työllistymisen taitoihin [\[4\]](#) [\[3\]](#) Uudessa Euroopan komission LifeComp-kehikon luonnoksessa urasuunnittelutaidot on sisällytetty joustavuuden osataidoksi, jota tarvitaan opiskeluun, työhön ja koko elämään liittyvissä siirtymätaidoissa. Urasuunnittelutaitoihin sisältyvät myös taidot tehdä tietoisesti ja harkitusti omaan tulevaisuuteen liittyviä suunnitelmia ja ratkaisuja. [\[5\]](#)

Opiskelijan urasuunnitteluvalmiuksien ja -taitojen kehittymistä ja ohjaamista voidaan tarkastella hahmottelemamme urasuunnitteluorientaatio-käsitteen avulla (kuvio 1). Urasuunnitteluorientaatio kattaa edellä mainitut urasuunnittelutaidot ja -valmiudet kokonaisuudessaan. Itsetuntemuksen kehittäminen luo perustan urasuunnittelutaitojen ja -valmiuksien kehittymiselle. Tähän sisältyy tietoisuus omista ominaisuuksista ja kiinnostuksista. Näiden taitojen kehittäminen alkaa jo varhaiskasvatuksessa. Urasuunnitteluvalmiudet- ja taidot käsittävät myös kyvyn tehdä uraa koskevia päätöksiä ja toteuttaa päätöksiä erilaisissa uran siirtymätilanteissa. Päätöksentekokykyä tukevia ja siihen valmentavia toimintoja ovat oman tulevaisuuden toiveiden jäsentäminen ja uraa koskevien tavoitteiden asettaminen sekä erilaisten valintojen tekeminen. Osaamisidentiteetin kehittäminen on myös olennainen osa urasuunnitteluvalmiuksia ja -taitoja. Oman osaamisen tunnistaminen sekä taito sanoittaa osaamista ja tuoda sitä esiin konkreettisella tavalla esimerkiksi työnhakutilanteissa ovat taitoja, joita ennakoimattomassa ja muuttuvassa työelämässä edellytetään jokaiselta yksilöltä [\[6\]](#).

KUVIO 1. Urasuunnitteluorientaatio

Urasuunnitteluorientaatio sisältää myös työelämäorientaation, joka rakentuu kolmesta osa-alueesta: yksilöllinen työelämäsuhte, työelämä tiedot ja -taidot sekä työllistymisvalmiudet (kuvio 1). Työelämäsuhte perustuu yksilöllisiin käsityksiin ja kokemuksiin työstä ja työelämästä, työmarkkinoista ja ammateista. Työelämä tiedojen ja -taitojen oppiminen puolestaan viittaa koulutuksen antamaan osaamiseen ja asiantuntijuuteen. Keskeisiä työelämä taitoja ovat taidot, joita voidaan soveltaa alasta riippumatta, kuten hyvä asenne, oma-aloitteisuus ja vuorovaikutus. Tähän osa-alueeseen kuuluu myös alaspesifi ammattitaito, jota koulutuksen tulisi tuottaa. Kolmanneksi työelämäorientaatioon sisältyy työllistymisvalmiudet ja -taidot, jotka sisältävät taidon tunnistaa omaa osaamistaan, tiedot ja käsitykset työllistymisestä ja työelämästä sekä kyky nähdä omia mahdollisuuksia työmarkkinoilla. ^[2] Työllistymisvalmiuksissa ja -taidoissa on sisällöllisesti olennaisia yhtymäkohtia urasuunnitteluvalmiuksien ja -taitojen kanssa, kuten oman osaamisen tunnistamiseen ja kehittämiseen liittyvät näkökulmat. Työllistymisvalmiuksissa ja -taidoissa osaamisidentiteetin vahvistamista tarkastellaan suhteessa työelämään. Työllistymisvalmiuksissa ja -taidoissa painottuvat yksilön asenteet ja arvot suhteessa työelämään ja omaan työllistymiseen.

Urasuunnitteluorientaatio osaamistavoitteina

Konkretisoimme seuraavaksi urasuunnitteluorientaatiota. Tämän teemme tarkastelemalla ammatillisten perustutkintojen tutkinnon perusteita, joiden osaksi urasuunnitteluorientaatio on integroitu. Ammatillisen koulutuksen valtakunnallisiin tutkinnon perusteisiin (ePerusteet) on yhteisiin tutkinnon osiin sisällytetty opiskelijan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman (HOKS) laadinnan prosessia tukeva yhden osaamispisteen laajuinen kaikille pakollinen kokonaisuus Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet. Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet -osa-alueen osaamistavoitteet ja arviointikriteerit on esitetty taulukossa 1.

TAULUKKO 1. Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet -osa-alueen osaamistavoitteet ja kiitettävän tason arviointikriteerit

Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet: Osaamistavoitteet ja arviointikriteerit ePerusteissa	
Osaamistavoitteet	Arviointikriteerit
Tunnistaa omia kiinnostuksen kohteitaan, mahdollisuuksiaan ja tuen tarpeitaan	<ul style="list-style-type: none"> Selvittää monipuolisesti ja tunnistaa itsenäisesti omia vahvuuksiaan, valmiuksiaan ja kehittämiskohteitaan. Tunnistaa kiinnostuksen kohteita ja arvioi realistisesti omia mahdollisuuksiaan ammattialalla.

	<ul style="list-style-type: none"> • Ottaa vastuun omasta oppimisestaan ja sen edistämisestä. • Seuraa sitoutuneesti oman oppimisensa edistymistä ja osaamisensa hankkimista dokumentoimalla ja tunnistaa mahdollisen tuen tarpeen. • Arvioi omaa oppimistaan ja osaamistaan itsenäisesti sekä tekee tarvittavia muutoksia.
<p>Tekee tutkintoaan ja uraansa koskevia valintoja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Selvittää monipuolisesti ja itsenäisesti vaihtoehtoja oman urasuunnitelmansa pohjalta käyttäen aktiivisesti erilaisia tietolähteitä ja sähköisiä ohjauspalveluita. • Tietää oman tutkinnon muodostumisen, tutkinnossa vaadittavat suoritukset ja valinnan mahdollisuudet tehden itsenäisesti uraansa edistäviä valintoja ja päätöksiä. • Seuraa tutkinnon suorittamisen edistymistä aktiivisesti ja sitoutuneesti. • Käyttää ja valitsee omaa ammatillista kehittymistään tukevia oppimisympäristöjä.
<p>Hankkii tutkinnon suorittamisen aikana tietoa erilaisista jatkokoulutusmahdollisuuksista ja koulutustarjonnasta</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Käyttää itsenäisesti jatkokoulutukseen ja tulevaisuuden suunnitteluun liittyviä tietolähteitä, ohjauspalveluita ja hakujärjestelmiä. • Hankkii aktiivisesti tietoa erilaisista jatkokoulutuksen vaihtoehtoista ja hyödyntää tietoa omassa urasuunnitelmassaan. • Perehtyy aktiivisesti ja oma-aloitteisesti jatkokoulutuksen pääsyvaatimuksiin, hakumenettelyyn ja valintakriteereihin.
<p>Valmistautuu tutkinnon suorittamisen aikana työnhakuun ja oman osaamisen esittelyyn</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Selvittää systemaattisesti erilaisten työpaikkojen tarjoamat mahdollisuudet, niiden työympäristöt ja realistiset uravaihtoehdot oman suunnitelman pohjalta. • Tekee persoonallisen ja myyvän omaan osaamistaan esittelevän tuotoksen työnhakua varten ja esittelee osaamistaan innostavasti ja kattavasti. • Hakee itsenäisesti työpaikkoja ja hyödyntää erilaisia hakujärjestelmiä ja -menetelmiä monipuolisesti ja sujuvasti. • Päivittää aktiivisesti ja itsenäisesti urasuunnitelmaansa työllistymistä edistäen.

Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet -osa-alueen arviointikriteereissä korostuu opiskelijan sitoutuneisuus, aktiivisuus, oma-aloitteisuus ja vastuunottaminen. Urasuunnitteluvalmiuksien kehittäminen alkaa omien kiinnostusten ja mahdollisuuksien selvittämisellä (kuvio 1). Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet -osa-alueen tavoitteessa tärkeänä osana on oman osaamisen ja omien mahdollisuuksiensa pohtiminen. Tutkintoa ja uraa koskevien valintojen tekoon (kuvio 1) sisältyy kriteereinä muun muassa oman tutkinnon tarjoamien mahdollisuuksien puntarointi ja opintovalintojen tekeminen.

Työelämä tiedot ja -taidot jäsentyvät luonnollisesti koko opintojen ajan, keskeistä on oma asenne ja innostuneisuus. Työelämä tiedot ja -taidot kehittyvät, kun opiskelija perehtyy ympäristön tarjoamiin työllistymisen mahdollisuuksiin ja uravaihtoehtoihin. Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiuksien osa-alueella opiskelijaa ohjataan myös oman osaamisensa tunnistamisessa ja esittämisessä työnhakutilanteissa. Työllistymisvalmiuksissa korostuu oman osaamisen tunnistaminen suhteessa työelämään (kuvio 1). Opiskelijan työelämä suhde alkaa rakentua niiden kokemusten varaan, joita hän opintojen aikana saa työpaikalla

tapahtuvasta oppimisesta. Keskeistä on oman urasuunnitelman laatiminen niin, että se ohjaa tavoitteiden laatimista ja valintojen tekemistä opintojen aikana.

Voidaan todeta, että opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiuksien osa-alueen osaamistavoitteet kriteereineen kattavat pääosin kaiken oleellisen, mitä hahmottelemaamme urasuunnitteluorientaatioonkin sisältyy. Osaamistavoitteet kriteereineen saattavat kuitenkin vaikuttaa vaativilta saavuttaa, jonka vuoksi tarvitaan ohjausta konkretisoimaan tavoitteita opiskelijan toiminnan tasolle. Uraohjauksellisen osaamisen kehittäminen on tärkeää opettajan työssä [8].

CREAR-mittarilla tietoa opiskelijan urasuunnitteluorientaatiosta ja hyvinvoinnista

Urasuunnitteluorientaatioon sisältyvät urasuunnittelutaidot ja työllistymistaidot kytkeytyvät keskeisesti opiskelijan kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin, opiskelukykyyn ja toimijuuden kokemukseen. Hyvät urasuunnittelu- ja työllistymistaidot antavat yksilölle muuttuvassa työelämässä tarvittavia välineitä ja työkaluja ennakoita muutoksia ja mukautua niihin. [9]

Laurea ammattikorkeakoulun koordinoimassa Resilienssi ja tulevaisuususkon eli RETU-hankkeessa (2018–2020) on kiinnitetty huomiota viime vuosina lisääntyneisiin opiskelijoiden elämänhallinnallisiin vaikeuksiin ja avun tarpeisiin. Hankkeessa on tartuttu oppilaitosten haasteeseen tarjota ohjaus- ja hyvinvointipalveluita sekä kohdentaa niitä oikein ja nopealla aikataululla. [10]

RETU-hankkeessa on kehitetty ja pilotoitu digitaalinen palvelutarpeen arviointiväline CREAR, joka auttaa tunnistamaan opiskelijoiden hyvinvointia ja opintojen etenemistä haittaavia tekijöitä. Hankkeessa kehitetään palveluja, joiden avulla nuori saa oikea-aikaista ja soveltuvaa tukea sitä tarvitessaan. CREAR-mittarin nimi tulee englanninkielisistä sanoista Career, Resilience, Education, Agency ja Readiness. CREAR-mittari on verkossa vapaasti käytettävissä oleva kysely. CREAR-mittarin taustalla on ammattikorkeakouluopiskelijoiden parissa tehty tutkimus, jossa todettiin, että urasuunnittelu ja työllistyminen ovat vahvasti sidoksissa hyvinvointiin ja toimijuuteen [9]. Mittarin kysymykset jakaantuvat opiskelun, ajankäytön ja suunnitelmallisuuden, hyvinvoinnin, urasuunnittelun ja työllistymisen osioihin. CREAR-mittarin kysymysten on tarkoitus tuottaa opiskelijalle itselleen tietoa, joka auttaa hahmottamaan omaa tilannetta suuntaamaan tulevaisuutta. Opiskelija ja ohjaaja voivat yhdessä tarkastella opiskelijan CREAR-mittarin tuloksia. Se toimii näin ohjauskeskustelun virittäjänä ja tausta-aineistona. [11] [10]

CREAR-mittarin urasuunnittelu- ja työllistymisteemaan liittyvät kysymykset kohdistuvat samoihin sisältöihin kuin Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet osa-alueen osaamistavoitteet (taulukko 1). CREAR-mittaria voi hyödyntää osana kyseisen osa-alueen opiskelua ja aiheiden käsittelyä. CREAR-mittari tarjoaa välineen keskustella opiskelijan kanssa urasuunnitteluun ja työllistymiseen liittyvistä teemoista. CREAR-mittarin kysymykset voivat sisältää opiskelijalle vieraita käsitteitä ja abstrakteja asioita. Niiden tarkastelu yhdessä opiskelijan ja opiskelijaryhmän kanssa konkretisoi mitä kysymykset tarkoittavat. Uraan ja työllistymiseen liittyvät teemat saattavat opiskelijoista tuntua varsinkin opiskelun alkuvaiheessa kaukaisilta. Nämä aiheet ovat kuitenkin sellaisia, joita kannattaa opiskelijoiden kanssa pohtia koko ammatillisten opintojen ajan. Olennaista on ohjata opiskelijoita urasuunnittelussa, CREAR-mittari on yksi väline näiden aiheiden pohdintaan ja oman tilanteen pohtimiseen. CREAR-mittarin Urasuunnittelu- ja työllistymiskysymykset esitetään jäseneltynä Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet -osa-alueen sisältöjen mukaisesti taulukossa 2. Urasuunnittelutaitoihin liittyvät kysymykset on korostettu vihreällä värillä ja työllistymistaitoihin liittyvät kysymykset sinisellä.

TAULUKKO 2. Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet ePerusteissa ja CREAR-mittarin urasuunnittelu ja työllistymiskysymykset

Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet	CREAR-mittarin urasuunnittelu- ja työllistymistaitoihin liittyvät kysymykset
Tunnistaa omia kiinnostuksen kohteitaan, mahdollisuuksiaan ja tuen tarpeitaan	<ul style="list-style-type: none">Osaan arvioida ja sanoittaa vahvuuksiani ja osaamistani.Uskon selviytyväni työurallani eteen tulevista muutoksista ja sopeutuvani niihin tilanteen mukaisesti.
Tekee tutkintoaan ja uraansa koskevia valintoja	<ul style="list-style-type: none">Olen rakentanut opintosuunnitelmani niin, että valintani tukevat tavoitteeni saavuttamista.Olen valmis pohtimaan erilaisia uravaihtoehtoja, jos ensisijainen suunnitelmani ei toteudu.

	<ul style="list-style-type: none"> • Keksin usein luovia ratkaisuja ongelmatilanteissa.
Tekee tutkintoaan ja uraansa koskevia valintoja	<ul style="list-style-type: none"> • Olen tietoinen itselleni sopivista jatko-opintomahdollisuuksista. • Osaan hyödyntää itsenäisesti eri tietolähteitä etsiessäni tietoa erilaisista koulutus- ja työllistymisvaihtoehdoista.
Valmistautuu tutkinnon suorittamisen aikana työnhakuun ja oman osaamisen esittelyyn	<ul style="list-style-type: none"> • Olen tietoinen itselleni sopivista työllistymismahdollisuuksista. • Seuraan yhteiskunnassa ja työelämässä tapahtuvia muutoksia ja ymmärrän niiden vaikutuksen omaan tulevaisuuteeni. • Minulla on hyvät verkostoitumistaidot. • Kykenen ottamaan vastaan rakentavaa ohjausta, palautetta tai kritiikkiä lannistumatta tai pahastumatta. • Minun on helppo luoda kontakteja työnantajiin. • Osaan tuoda oman osaamisen esiin työnhakutilanteissa. • Tiedän, minkälaiset tehtävät työelämässä soveltuvat minulle parhaiten. • Tiedän, minkälainen tapa työllistyä sopii minulle parhaiten (esim. itsensä työllistäminen, palkkatyö, projektityö jne.) • Työllistyn nopeasti valmistumisen jälkeen.

Pohdinta

Urasuunnitteluorientaatio on laaja-alainen kompetenssialue, jota opiskelija kehittää koulutuksen aikana, ja läpi koko elämänsä. Se alkaa jo varhaiskasvatuksessa. Urasuunnitteluorientaatio on yhteydessä hyvinvointiin ja toimintakykyyn. Se voidaan nähdä myös sosiaalisena pääomana, joka tarjoaa mahdollisuuden vaikuttaa oman elämänsä suuntaamiseen ja irtautua oman elämänkentän ja kontekstin tarjoamista reunaehdoista ^[9]. On tärkeää, että nuoret oppivat tuntemaan työmarkkinoiden ja työelämän toiminnan periaatteita sekä niiden rakenteellisia ja mahdollisesti syrjiviä tekijöitä ja purkamaan näistä johtuvia esteitä omalla urapolullaan ^[3].

Oppilaitoksen tehtävä on tarjota mahdollisuudet ja rakenteet, jotta opiskelija voi kehittää omaa urasuunnitteluorientaatiotaan. Urasuunnitteluorientaatio tulee nähdä kokonaisvaltaisesti osana koko opintopolkua ja opiskelijan elämää (vrt. ^[2]). Urasuunnitteluorientaation integroiminen opetussuunnitelmiin ja tutkinnon perusteisiin sekä erityisesti HOKS- ja HOPS-prosesseihin on oleellista.

Urasuunnitteluorientaatioon sisältyvät urasuunnittelu- ja työelämävalmiudet kehittyvät koulutuksessa. On olennaista, että opiskelijaa ohjataan suunnittelemaan jatko-opintojaan ja työuraansa ensimmäisistä opiskelukuukausista alkaen. Lähtökohtana on omien vahvuuksien ja kiinnostusten tunnistaminen. Omien vahvuuksien ja kiinnostusten löytäminen sekä työelämäsuhteen luominen koulutuksen aikana auttaa sitoutumaan opintoihin ja kehittämään osaamisidentiteettiä opintopolun vuorovaikutuksellisissa suhteissa ja verkostoissa. Haluamme korostaa sitä, että urasuunnitteluorientaatiota on tärkeää alkaa kehittämään heti koulutuksen alusta lähtien. RETU-hankkeessa kehitetty ja digitaalinen palvelutarpeen arviointiväline CREAR on työkalu, jota voi hyödyntää ohjauskeskusteluissa opiskelijoiden hyvinvointiin ja urasuunnitteluorientaatioon liittyvien asioiden tunnistamisessa.

Ammatillisen toisen asteen tutkinnon perusteissa on huomioitu opiskelijoiden urasuunnitteluorientaation kehittäminen Opiskelu- ja urasuunnitteluvaiheiden osa-alueella. Työelämävalmiudet kehittyvät myös työelämässä toimiminen -nimisessä tutkinnon osassa kokonaisuudessa. Nämä kumpikin sisältyvät yhteisiin tutkinnon osiin otsikon yhteiskunta- ja työelämäosaaminen alle. Ammattikorkeakoulututkinnoilla tavoitellaan erilaista osaamista kuin ammatillisilla perustutkinnoilla. Pohdittaessa, millä tavoin ammattikorkeakoulututkintojen rakenteissa ja käytänteissä tulisi olla tilaa urasuunnitteluorientaation kehittymiselle, voi ammatillisen toisen asteen perusteisiin perehtyminen olla avartavaa. Opiskelu- ja urasuunnittelutaitojen tutkinnon osan tavoitteisto on muotoiluasultaan geneerinen ja siirrettävissä mihin

tahansa nuorten ja aikuisten oppijoiden kontekstiin. Ne voivat toimia lukijalleen myös kattavana tarkistuslistana urasuunnitteluorientaatioon sisältyvistä monista näkökulmista.

Lähteet

1. [^](#)Valtioneuvosto. 2020. Elinikäisen ohjauksen strategia 2020–2023. ELO-foorumi. Valtioneuvoston julkaisuja 2020:34. Valtioneuvosto. Hakupäivä 7.12.2020. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-536-8>
2. [^](#)Joensuu, M., Kopra, M. & Nivalainen, K. 2019. Uraohjausta kaikille. TAMK Journal 28.5. Hakupäivä 7.12.2020. <https://tamkjournal.tamk.fi/uraohjausta-kaikille/>
3. [^ abc](#)Sultana, R. 2012. Learning career management skills in Europe: a critical review. Journal of Education and Work 25, 225–243. Journal of Education and Work 25 (2), 225–248. Hakupäivä 12.1.2021. <https://doi.org/10.1080/13639080.2010.547846>
4. [^](#)European Communities. 2007. Key competences for lifelong learning: European reference framework. Office for Publication of the European Communities, Luxembourg.
5. [^](#)Vuorinen, R. 2020. CREAR-mittari ja EU:n elinikäisen oppimisen avaintaidot. RETU-hankkeen blogi 26.2.2020. Hakupäivä 22.11.2020. <https://retu.fi/2020/06/26...>
6. [^](#)Vieno, A., Helander, J. & Saari, J. 2017. Osaamisperusteisuudesta osaamisidentiteettiin. HAMK Unlimited Journal 29.12.2017. Hakupäivä 12.1.2021. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2020111790836>
7. [^ abc](#)Penttinen, L., Skaniakos, T., Lairio, M. & Ukkonen, J. 2011. Pedagoginen työelämähorisontti. Miten tukea korkeakouluopiskelijan työelämäorientaatiota? Aikuiskasvatus 2/2011. Hakupäivä 12.1.2021. <http://elektra.helsinki.fi/se/a/0358-6197/31/2/mitentyo.pdf>
8. [^](#)Koskela, S., Hänninen, P., Leppänen, A., Mäkinen, S. & Sesay, A. 2020. Uraohjausosaaminen ammatillisen opettajan tietona ja taitona. Teoksessa P. Risku, S. Laitinen-Väänänen, A-L. Ojala & H. Torvinen (toim.) Tulevaisuuden opettajuus. 50–59. Hakupäivä 19.11.2020. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-830-572-2>
9. [^ abc](#)Kasurinen, H. (toim.) 2019. Opiskelijoiden hyvinvointi ja tulevaisuusosko ammattikorkeakoulussa. Laurea julkaisut 124/2019. Laurea ammattikorkeakoulu. Hakupäivä 12.1.2021. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-799-535-1>
10. [^ abc](#)RETU-hanke. RETU – Resilienssi ja tulevaisuusosko. Hakupäivä 12.12.2020. <https://retu.fi/>
11. [^](#)Mäki-Hakola, H., Jussila, A., Laajala, T. & Lehtelä, P-L. 2020. Digitaalinen palvelutarpeen arviointiväline tukee HOKS-prosessia ja ohjausta. TAMKjournal 18.12.2020. Hakupäivä 28.1.21. <https://tamkjournal.tamk.fi...>

Metatiedot

Nimeke: Urasuunnitteluorientaation kehittäminen tukee oppijaa kokonaisvaltaisesti

Tekijä: Laajala Tiina; Lehtelä Pirjo-Liisa; Mäki-Hakola Hanne; Jussila Ari

Aihe, asiasanat: ammatilliset tutkinnot, ammatinvalinta, hyvinvointi, nuoret, toisen asteen koulutus, työelämävalmiudet, urasuunnittelu

Tiivistelmä: Urasuunnitteluvalmiuksien kehittämistä korostetaan nykyisin osana elinikäisen oppimisen prosessia. Nämä valmiudet ja taidot varustavat yksilön suuntaamaan urapolkuaan ja elämäänsä. Hyvät urasuunnittelu- ja työllistymistäidot antavat yksilölle muuttuvassa työelämässä tarvittavia välineitä ja työkaluja ennakoita muutoksia ja mukautua niihin.

Urasuunnittelutaidoilla sekä niihin läheisesti liittyvillä työllistymistäidoilla on tämän lisäksi keskeinen merkitys opiskelijan hyvinvoinnin kannalta. Artikkelissa tarkastellaan kirjoittajien hahmottelemaa urasuunnitteluorientaation käsitettä jäsentämään tätä kokonaisuutta. Urasuunnitteluorientaatiota konkretisoidaan ammatillisen toisen asteen koulutuksen tutkinnon perusteiden näkökulmasta. Retu-hankkeessa kehitetty digitaalinen palvelutarpeen arviointiväline CREAR on työkalu, jota voi hyödyntää ohjauskeskusteluissa opiskelijoiden hyvinvointiin ja urasuunnitteluorientaatioon liittyvien asioiden tunnistamisessa. CREAR-mittari toimii hyvinvointia ja urasuunnitteluvalmiuksia tukevana ohjauksen apuvälineenä ja keskustelun virittäjänä. Ammatillisen koulutuksen ohella myös korkeakoulujen olisi tarjottava mahdollisuus opiskelijoille kehittää urasuunnittelutaitoja koulutuksen aikana. Omien vahvuksien ja kiinnostusten löytäminen sekä työelämysuhteen luominen koulutuksen aikana auttaa sitoutumaan opintoihin ja kehittämään osaamisidentiteettiä opintopolun vuorovaikutuksellisissa suhteissa ja verkostoissa. On olennaista, että opiskelijaa ohjataan suunnittelemaan jatko-opintojaan ja työuraansa ensimmäisistä opiskelukuukausista alkaen.

Julkaisija: Oulun ammattikorkeakoulu, Oamk

Aikamääre: Julkaistu 2021-02-17

Pysyvä osoite: <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe202101283084>

Kieli: suomi

Suhde: <http://urn.fi/URN:ISSN:1798-2022>, ePooki - Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut

Oikeudet: CC BY-NC-ND 4.0

Näin viittaat tähän julkaisuun

Laajala, T., Lehtelä, P-L., Mäki-Hakola, H. & Jussila, A. 2021. Urasuunnitteluorientaation kehittäminen tukee oppijaa kokonaisvaltaisesti. ePooki. Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut 9. Hakupäivä xx.xx.xxxx. <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe202101283084>.